

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

Hayot davomida ta'lim istiqbollariga asoslangan malaka tizimi sifatini ta'minlash

Jan Mark Kastejon, Sifatni ta'minlash bo'yicha ekspert, YUNESKO

22 may, Toshkent

Milliy malaka tizimining ta'rifi:

“ **Milliy malaka tizimi** - bu kasbiy ta'lim va kadrlar tayyorlash sohasida birgalikda faoliyat yurituvchi o'zaro bog'liq bo'lgan muassasalar tarmog'idir. Milliy malaka tizimi quyidagi asosiy ishtirokchilardan iborat:

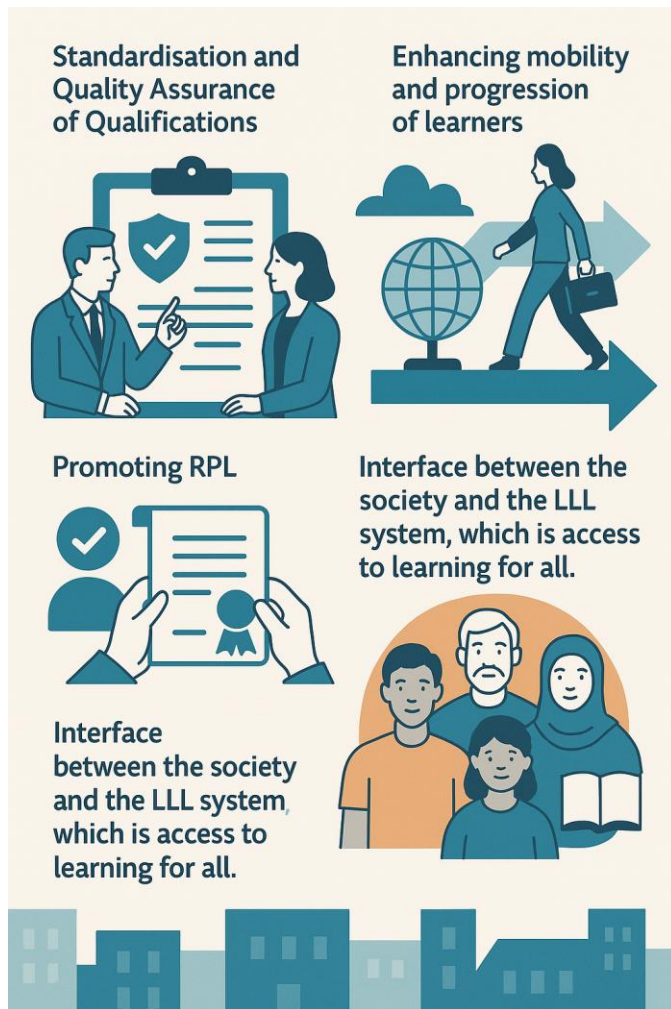
- Ta'lim muassasalarining tarmog'i (davlat yoki xususiy)
- Ta'lim va kadrlar tayyorlash bilan shug'ullanuvchi vazirliklar
- Davlat va xususiy agentliklar / muassasalar
- Tarmoq kengashlari kabi ish beruvchilar tashkilotlar

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

NQS funksiyalari

- Malakaning sifati, dolzarbligi va tan olinishini ta'minlash,
- Standartlashtirish va malaka sifatini ta'minlash,
- O'quvchilarning mobilligi va rivojlanishini oshirish,
- Norasmiy va informal orttirilgan ko'nikma va malakalarni targ'ib qilish,
- Jamiyat va hayot davomida ta'lim olish tizimlarini o'rtasidagi interfeys vazifasini o'tash.

Milliy malaka tizimi **instrumentlari**

Malaka ta'rifi:

Sertifikatlovchi organ tomonidan baholash va egallangan malakalarni tasdiqlash (validatsiya) natijasida rasman **tan olingan kompetensiya**.

Sertifikatlovchi organlar ta'lim muassalari tarmog'i uchun taaluqli.

Malaka organi Sertifikatlovchi organlar faoliyatini tartibga soladi.

Malaka uchun qanday kompetensiyalar va qanday baholash usullari/vositalari kerakligini ko'rsatadi.

Malakalar Milliy malaka ramkalarida standartlashtirilgan bo'ladi.

Malakalar - Akkreditatsiya qilingan malakalar bazasida mavjud bo'ladi.

Sifatni ta'minlash tizimi (Sifat mezonlari va ko'rsatkichlari)ga ega bo'ladi.

Sifatni ta'minlash milliy ramkasi

Sifat ta'rifi: ma'lum bir tashkilot tomonidan manfaatdor tomonlarning **ehtiyajlari va kutuvlariga** moslik darajasi / ularni qondirishi

Sifatni ta'minlashning 2 ta yo'nalishi:

MALAKALARNI ISHLAB CHIQISHDA SIFATNI TA'MINLASH

MALAKALARNI O'QITISHDA SIFATNI TA'MINLASH

1

Sifatni ta'minlovchi organ va **Sertifikatlovchi organlar** malaka standartlarini ishlab chiqish va tartibga solish uchun javobgardir.

2

O'quv provayderlari va **baholash markazlari** akkreditatsiya qilingan malakalarni o'quv dasturlari orqali amalga oshirish (o'qitish) uchun mas'uldirlar .

Milliy malaka tizimida Sifatni ta'minlash bo'yicha ishlayotgan jamoalar

1-jamoa

malaka standartlarini ishlab chiqish va tartibga solish ustida ishlamoqda.

Usul: O'zbekiston malaka tizimini boshqa mamlakatlar: Albaniya, Estoniya, Fransiya bilan solishtirish (o'zaro baholash).

Turli mamlakatlarda malaka standartlari qanday tartibga solinadi ?

- Vazirliklar orqali?
- Maxsus malaka organi va alohida sifatni ta'minlash agentligi (Estoniya)?
- Yagona tartibga solish organi? (Frantsiya)?
- Ular jismlarni mukofotlaydilarimi?

2-jamoa

Ta'lim muassasalarida Sifatni ta'minlashni joriy etish

PEER REVIEWS WITH VET PROVIDERS

Usul: Akkreditatsiyaga olib keladigan sifat mezonlari bo'yicha trening provayderlarining xabardorligini oshirish.

Sifatni ta'minlash ta'lim muassasasining ixtiyoriy jihati emas. Bu hayot davomida ta'limga asoslangan ta'lim xizmatini yaxshilashga qaratilgan muassasa vazifasi hisoblanadi.

Tadbiq etish yo'llari:

- Trening provayderlari o'rtasida o'zaro baholash
- O'z-o'zini baholash tushunchasi
- Sifatni takomillashtirish rejasi (ishlab chiqish, tadbiq etish)

3-jamoa

Tarmoq malaka kengashlari va malakalarni baholash markazlari

Usul: Tarmoq kengashlarining sanoat vakillari sifatida faoliyat yuritishlarida ularning salohiyatini oshirish.

Bu qanday amalga oshiriladi?

- Kasb standartlarini ishlab chiqish,
- Kasb standartlarining ma'lumotlar bazasini boshqarish,
- Tarmoq malaka standartlarini ishlab chiqish,
- Tarmoq kengashlari Sertifikatlovchi sifatida malakalarni ishlab chiqishi
- Baholash markazlari malakalarni amalga oshiradi (baholaydi)

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

Milliy malaka tizimining asosini Milliy malaka ramkasi tashkil etadi

Milliy malaka tizimi - bu o'quv natijalari va ularning darajasiga bog'liq bo'lgan mezonlar to'plamiga asosan **malakalarni tasniflash** vositasi hisoblanadi.

U mehnat bozori va fuqarolik jamiyati bilan bog'liq holda malakalarning shaffofligi, erkinligi, progressivligi va sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Milliy malaka ramkasi Milliy malaka tizimining asosi hisoblanadi va u sifatni ta'minlashni talab qiladi.

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

NEGA Milliy malaka tizimining asosi milliy malaka ramkasi hisoblanadi?

Agar milliy malaka ramkasi mavjud bo'lsa, akkreditatsiya qilingan **malakalar reestri** mavjud.

Sertifikatlovchi organlar - bu malakalarni kompetentsiya sifatida **shakllantirish, baholash va tasdiqlash** uchun vakolatli organlar.

Agar akkreditatsiyadan o'tgan malakalar mavjud bo'lsa, ushbu malakalarni yaratadigan **Sertifikatlovchi organlar** mavjud.

Agar akkreditatsiyadan o'tgan Sertifikatlovchi organlar mavjud bo'lsa, **REGULATOR** ham mavjud.

Regulyator Milliy malaka tizimining qo'riqchisi sifatida

**A REGULATOR
IS ACTING AS THE GU
ARDIAN OF THE NQS**

Uning ishonchliligi va qiymatini ta'minlaydi va
Olingan malakaga jamoatchilik ishonchini vujudga keltiradi

- Standartlarni o'rnatish va saqlash
- Malakalarning sifatini ta'minlash
- Sertifikatlovchi organlar faoliyatini tartibga solish
- Milli malaka ramkasini ishlab chiqish va saqlash
- Malakaning qiyoslanishi va tan olinishini ta'minlash
- Talabalar manfaatlarini himoya qilish
- Siyosatni ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha ishchi organ

Milliy malaka tizimida Sertifikatlovchi organ nimaga kerak:

- **Kerakli talabni** qondirish va malakalarning yaxlitligi va sifatini saqlab qolishni ta'minlash.
- **Malaka standartlarini** ishlab chiqish.
- Kabiyl ta'lim va kasbga o'qitish tizimlarida **malakalarni berish**.
- Rasmiy ta'lim va treningdan tashqari olingan **kompetentsiyalarni tasdiqlash**, masalan, kattalar ta'limi, tarmoq ta'limi, kasbiy ta'lim.

Oldingi ta'limni tan olish

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

O'zbekistondagi Sertifikatlovchi organlar

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi

Potentsial Sertifikatlovchi organlar:

- Mehnat va kambag'allikni qisqartirish vazirligi
- Tarmoq kengashlari
- KOICA markazi

Bir qancha tashkilotlar Sertifikatlovchi organ bo'lishlari mumkin agar

Ular zarur talablarga javob bera olsalar va malaka sifati va yaxlitligini saqlab qolish qobiliyatini namoyish eta olsalar.

Taqdirlovchi organlar quyidagilar bo'lishi mumkin:

- Oliy ta'lim institutlari
- Kasbiy ta'lim muassasalari
- Professional organlar
- Xususiy kompaniyalar.
- Trening provayderlari.

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

O'zbekistonda Milliy malaka tizimi **PQ 345**

30/09/2024

Qarorda MMTni isloh qilishning asosiy yo'nalishlari belgilab berilgan:

- **MMTning** me'yoriy-huquqiy hujjatlarini, institutsional va uslubiy asoslarini takomillashtirish
- Xalqaro standartlar asosida kasblar, lavozimlar va ish o'rinlarining milliy **tasniflagichini ishlab chiqish va takomillashtirish**
- Malaka **ramkasini ishlab chiqish va joriy etish**
- **Malakalarning** xalqaro tan olinishi va malaka darajalarining yetakchi xorijiy davlatlar malaka darajasi bilan integratsiyalashuvini ta'minlash.
- **Orttirilgan ko'nikma va bilimlarni tan olishni** amalga oshirish
- **Ko'nikmalarga bo'lgan ehtiyojlarni aniqlash** vositalarini ishlab chiqish va amalga oshirish

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining faoliyat yo'nalishlari

Respublika
kengashining
ishchi organi

Tarmoq malaka
ramkasini amalga
oshirish va uni
monitoring qilish

Ta'lim
dasturlarining
tegishli kasbiy
standartlarga yoki
malaka talablariga
muvofigligi
to'g'risida xulosa
chiqarish

Baholash
markazlari
faoliyatini
akkreditatsiya
qilish va
monitoringini olib
borish.

MMT uchun
yagona raqamli
platformani joriy
etish.

Agentlik/Institut Milliy malaka tizimi uchun Regulator sifatida

- Qaror (345, 76) kasbiy malaka tizimini nazarda tutadi va mehnat bozori va milliy ta'lim tizimi o'rtasida o'zaro bog'liqlikni ta'minlaydi
- 2025-yil dekabrigacha Milliy malaka tizimini rivojlantirish konsepsiyasi ilgari surilishi kerak.

Milliy malaka tizimi kontseptsiyasi quyidagi savollarga javob berishi kerak:

- Milliy malak tizimi (MMT) uchun asosiy tushunchalarning ta'riflari?
- MMT ning maqsadi nima?
- MMT qanday vazifalarni bajaradi?
- MMT institutlari qaysilar?
- MMT ning vazifalari nimadan iborat?
- MMT da malaka standartlari nimalardan iborat?
- MMTni tashkil etilishdan asosiy maqsad nima?
- MMT da sifati qanday ta'minlanadi?
- MMT da regulyatorning roli qanday?
- Sertifikatlovchi organning MMTdagi roli qanday?
- MMTning manfaatdor tomonlari kimlar?

unesco

Yevropa Ittifoqi tomonidan
moliyalashtiriladi

RAHMAT!

Jan Mark Kastejon ,
QA eksperti, YuNESKO
jmcastejon@yahoo.com
